މީސްތަކުންގެ ޢައިބުތައް ފުޮރުވމުގެ މުހިއްމުކަން
-އަޙްމަދު ފާރޫޤް މުޙައްމަދު -
ކޮންމެ އިންސާނަކީވެސް ކުށް ކުރެވޭނެ މީހެކެވެ. لَّاه ގެ ޚާއްޞަ ޢިނާޔަތާއެކު އެބޭކަލުން ކުށުން ބަރީއަ ކުރައްވައި،
ސަލާމަތް ކުރެއްވި ރަސޫލުންނާއި ނަބިއްޔުން ފިޔަވައި ކުށުން ބަރީއަވެގެންވާ މީހަކުނުވެއެވެ. އެހެންކަމާއެކު
މީސްތަކުންގެ ކުށްތައް ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރުމާއި، އެފަދަ ވާހަކަތައް މީސްތަކުންގެމެދުގައި ފެތުރުމަކީ،
އިސްލާމްދީނުގައި ނަހީ ކުރައްވާފައިވާ ކަމެކެވެ. އަދި މީސްތަކުންގެކިބާގައިވާ މިފަދަ ޢައިބުތައް ފޮރުވުމަށް
މަސައްކަތްކުރުމަކީ ތިމާގެކިބާގައިވާ ޢައިބުތައް لَّاه ތަޢާލާ ޤިޔާމަތްދުވަހު، މަޙުޝަރުގެ މައިދާނުގައި އެންމެހައި
މީސްތަކުންގެ ކުރިމަތީގައި ފަޟީޙަތްވުމުން ރައްކާތެރި ކޮށްދެއްވައި، ސިއްރުކޮށް ދެއްވާނެ ކަމެއްކަން
އަންގަވާފައިވެއެވެ .
އެ ދެ ބަފައިކަލުންނަށް لَّاه ރުއްސުންލެއްވި ޢުމަރުގެފާނުގެ ދަރިކަލުން ޢަބްދު لَّاه ގެ ފާނުގެ އަރިހުން އަލްއިމާމު
މުސްލިމު ރިވާކުރެއްވި ޙަދީޘެއްގައިވެއެވެ. عَ هن ا بهن هع مَ رَ رَ هض يَ لَّاه ع نَ هه مَا، أَنَ رَ هسو لَ لَّاه صلََى لَّاه علََي هه
وَ سلََمَ قَالَ: }ال هم سهلهم أَهخو الهم سهلهم، لَ يظَْلِمهُُ، وَلَ يه سهل همهه، وَ مَ ن كَا نَ فهي حَا جَ هة أَهخي هه ، كَا نَ لَّا ه فهي
حَا جَته هه، وَ مَن فََر جَ ع ن هم سهل م هكربة، فََرجَ لَّا ه عنَهه بهَا هك ربة همن هك رَ هب يَوهم ال هقياَ مَ هة، وَ مَن ستََرَ
ه

هم سهل ما ستََرَهه لَّاه يَ و مَ الهقيا مَ هة {. (1) މާނައީ:]އެ ދެ ބަފައިކަލުންނަށްلَّاه ރުއްސުންލެއްވި ޢުމަރުގެފާނުގެ
ދަރިކަލުން (ޢަބްދުالَِّގެ ފާނު) ވިދާޅުވިއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން، ރަސޫލުلَّاهصلََى لَّاه علََي هه
وَ سلََمَ ޙަދީޘްކުރެއްވިއެވެ. }އެއް މުސްލިމަކީ، އަނެއް މުސްލިމެއްގެ އަޚެކެވެ. އޭނާ، އޭނާގެ އަޚާއަށް އަނިޔާއެއް
ނުކުރާހުއްޓެވެ. އަދި އޭނާގެ ޢަދާވާތްތެރިންނަށް އޭނާ ދޫކޮށެއް ނުލާހުއްޓެވެ. އެ މީހެއްގެ އަޚާގެ ބޭނުން
ފުއްދައިދިނުމުގައިވާ މީހާ (ދަންނާށެވެ!) އޭނާގެ ބޭނުންތައް ހިންމަވައިދެއްވުމުގައި لَّاه، ވޮޑިގެންވާނެތެވެ. އަދި
މުސްލިމެއްގެ ކިބައިން ދަތި އުނދަގުލެއް ފިލުވައިދީފި މީހާ (ދަންނާށެވެ!) އޭގެ ސަބަބުން، لَّاه ތަޢާލާ، އެ މީހެއްގެ
ކިބައިން ޤިޔާމަތްދުވަހުގެ ދަތި އުނދަގުލެއް ފިއްލަވާހުއްޓެވެ. އަދި މުސްލިމެއްގެ ޢައިބު ފޮރުވައިފި މީހާ
(ދަންނާށެވެ!) ޤިޔާމަތްދުވަހުން،لَّاهސުބުޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ، އެ މީހެއްގެ ޢައިބު ފޮރުއްވައިދެއްވާހުއްޓެވެ.{
ކުރެވޭ ނުރަނގަޅު ކަންކަމުގެ ވާހަކަދެއްކުމަކީ އެފަދަ ކަ ންކަމަށްދެވޭ ހިއްވަރެއް .
އިސްލާމްދީނުގައި އަންގަވާފައިވަނީ، އެއްވެސް މީހަކު لَّاهެގ ޙަޟުރަތުގައި ކުށްވެރިވެ، މީސްތަކުންގެ ކުރިމަތީގައި
ތިމާގެ އަބުރުގެއްލޭފަދަ ހަޑިހުތުރު ކަންކަން ނުކުރުމަށެވެ. އެފަދަ އެންމެހައިކަމެއް އިސްލާމްދީނުގައިވަނީ
ނަހީކުރައްވާފައެވެ. އިންސާނީ ޠަބީޢަތުގައިވާ ބަލިކަށިކަމާހުރެ އެއްވެސް މީހަކަށް އެފަދަ ޙަރާމްކަމަކަށް
އަރައިގަނެވުނު ކަމުގައިވިއަސް އެ މީހަކު އަމިއްލައަށްވެސް އެ ވާހަކަތައް ދައްކައިހެދުންވަނީ ނަހީކުރައްވާފައެވެ .
މާތް لَّاه ވަޙީކުރައްވާފައިވެއެވެ. }إنَ الَهذي نَ يه هحبُّو نَ أَن تَهشي عَ الفَا هح شَةه فهي الَهذي نَ آ مَنهوا لَهه م عذََا ب أَهليم فهي
ه
الُّدُنياَ وَا لْ هخ رَ هة وَ لَّاه يَ علَهم وَأَنتهم لَ تَعلَهم و نَ{ (2) މާނައީ: }ހަމަކަށަވަރުން، އީމާންވި މީހުންގެ ތެރޭގައި
ހުތުރުކަންބޮޑު ފާފައިގެ ވާހަކައާއި، ޢަމަލު، ފެތުރިގެންދިއުމަށް ލޯބިކުރާމީހުން (ދަންނާށެވެ!) ދުނިޔެއާއި
އާޚިރަތުގައި ވޭންދެނިވި ޢަޛުާބ އެ މީހުންނަށް ހުއްޓެވެ. لَّاه ދެނެވޮޑިގެންވެތެވެ. އަދި ތިޔަބައިމީހުންނަކަށް
ނޭނގެތެވެ.{
މީސްމީހުންނަށް ކުރެވޭ ނޭދެވޭ ކަންތައްތަކުގެ ވާހަކައަކީ އެ ކަންކުރެވުނު މީހަކުވެސް އެހެން މީހުންގެ ގާތުގައި
ދައްކައިގެންވާނެ ވާހަކައެއް ނޫނެވެ. އަދި އެފަދަ ނުރަނގަޅު ކަމެއް މީހަކު ކުރާތަން ފެނުނު މީހަކުވެސް ކޮންމެހެން
އެފަދަ ކަމެއްގެވާހަކަ އަންގަންޖެހޭ ފަރާތަކަށް އެންގުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ހެކިބަހެއް އަދާކުރުން ނޫންގޮތެއްގައި
އެފަދަ ވާހަކަ ދައްކައި ހެދުމަކީ ހުއްދަކަމެއްނޫނެވެ. އެ ނޫން ގޮތްގޮތުގައި އެފަދަ ވާހަކަ ދެއްކުމަކީ، އިސްވެދިޔަ
އާޔަތުގައި އަންގަވާފައިވާފަދައިން މުޖުތަމަޢުގައި ހަޑިހުތުރު ކަންކަން ފެތުރިގެންދިޔުމަށް ލިބިދެވޭ
ބާރެއްކަމުގައިވެއެވެ.
ކަމާބެހޭ ފަރާތަކަށް އެންގުން .

}މުސްލިމެއްގެ ޢައިބުފޮރުވައިފި މީހަކަށް މާތްلَّاه ޤިޔާމަތްދުވަހުން އޭނާގެ ޢައިބު ފޮރުއްވައިދެއްވާހުށްޓެވެ.{
މިފަދައިން މާތްނަބިއްޔާ صلََى لَّاه علََي هه وَ سلََمَ އަންގަވާފައިވާ ބަސްފުޅުގެ މާނައެއް ކަމުގައި ޢިލްމުވެރިން
ވިދާޅުވަނީ، އެ މީހަކީ ކުށްފާފަތަކަށް އަރައިގަތުން އާދަކޮށްފައިވާ މުޖްރިމެއްނޫން މީހެއްގެކިބައިން ފާފައެއް
ކުރެވިއްޖެކަން އެނގޭ މީހަކު އެ ވާހަކަ ނުދެއްކުން އައުލާކަމުގައެވެ. ނަމަވެސް އެފަދަ ޙާލެއްގައި ވެސް އެ
ވާހަކައެއް އަންގަންޖެހޭ ފަރާތަކަށް އެންގުމަކީ އެކަން އެނގުނު މީހަކު ފާފަވެރިވާނެކަމެއް ނޫންކަމުގައެވެ. އަދި
އެ މީހަކީ އެންމެރަނގަޅު ގޮތް ދޫކޮށްލީ މީހަކު ކަމުގައެވެ. އަދިއެމީހަކަށް ކުރެވުނުކުށަކަށް އަމިއްލައަށް އިޢްތިރާފްވެ
ކަމާބެހޭ ފަރާތެއްގައި އޭނާ އަމިއްލައަށް އައިސް އިޤްރާރުވާ މީހާގެކިބައިންވެސް މާބޮޑުތަފްޞީލުތަކެއް ނޭހުމަށްވެސް
ޢިލްމުވެރިންވިދާޅުވެއެވެ .
ބޮޑެތިފާފަތަކަށް އަރައިގަން ނަ މުޖުރިމުންނާއި ޤައުމުގެ މަޞްލަޙަތު ނަގައިލުމަށް މަސައްކަތްކުރާ މީހުންގެ
ކަންތައްތައް ޢައިބުފޮރުވުމުގެ ނަމުގައި ވަންހަނާކޮށް ސިއްރުކުރުމަކީ އެއްވެސް ޙާލެއްގައި ހުއްދަކަމެއްނޫނެވެ .
އަދިކީއްތޯއެވެ. އެފަދަ ކަމެއް އެނގިއްޖެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ވާޖިބުވެގެންވަނީ ، ކަމާބެހޭ ފަރާތަކަށް އަވަހަށް އެކަމެއް
އެންގުމެވެ. އެއީ ޚުދު އެކުށެއް ކުރި މީހަކަށްވެސް ޙައްޤުވެގެންވާ ޢުޤޫބާތްލިބި އޭނާ އިޞްލާޙު ވުމުގެ ފުރުޞަތު
ހޯދައިދިނުމަށްޓަކައެވެ. އަދި ޤައުމާއި މުޅިމުޖުތަމަޢު އެފަދަ ނުބައި ކަންތައްތަކުން ސަލާމަތްކުރުމަށްޓަކައެވެ. (3)
އިސްލާމްދީނުގައި ވަނީ މީސްތަކުންނަށް ޙައްޤުގެމަގުގައި އެހީތެރިވެދިނުން ހުއްދަކުރައްވައި، އަދި އެއީ ހެޔޮކަންބޮޑު
ކަމެއް ކަމުގައިލައްވާފައެވެ. ފާފައާއި ޢަދާވާތްތެރިކަމުގައި އެހީތެރި ނުވުމަށްވެސް އަންގަވާފައެވެ. ވީމާ
އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްޗަށް ވާޖިބުވެގެންވަނީ އިސްލާމީ ގިޔުގަނޑުގެތެރޭގައި އެކަކުއަނެކަކަށް އެހީތެރިވެ
އުޅުމެވެ. لَّاه ވަޙީކުރައްވާފައިވެއެވެ. } وَتَعاَ وَنهوا علََى البر وَالتَ قوَى وَلَ تَعاَ وَنهوا علََى الْث وَالعه دوَاهن{
هه ه هم
(4) މާނައީ: }އަދި ހެޔޮކަންތައް ކުޅައުމާއި، ތަޤުވާވެރިވުމުގެ މައްޗަށް ތިޔަބައިމީހުން އެކަކު އަނެކަކަށް އެހީވެ،
ވާގިވެރިވާށެވެ! އަދި ފާފަވެރިވުމާއި ޢަދާވަތްތެރިވުމުގެ މައްޗަށް، ތިޔަބައިމީހުން އެކަކު އަނެކަކަށް އެހީވެ، ވާގިވެރި
ނުވާށެވެ!{
____